

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur obiectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

tionem cum Verbo, etiam de condigno, ut patebit A
ex infra dicendis.

Sic ergo intellecta conclusio probatur ratione
fundamentali. Implicat humanitatem Christi me-
reri unionem cum Verbo, per illum actum quem
repugnat procedere ab humanitate, nisi ut unita
Verbo, quia principium meriti non potest cadere
sub meritum: Sed impossibile est aliquem actum
meritorium procedere ab humanitate Christi, ni-
si ut unita Verbo: Ergo implicat humanitatem
Christi mereri unionem cum Verbo per opera
illam præcedentia. Major patet, Minor proba-
tur. Impossibile est humanitatem Christi aliquem
actum elicere, nisi ut prius unitam alicui subsisten-
tiæ: Sed ex suppositione quod talis humanitas
non præsupponatur personalitati Patris, vel Spi-
ritus Sancti, aut subsistentiæ absolutæ, non est
alia personalitas vel subsistentia, cui possit intelli-
gi unita, quam subsistentia Verbi: Ergo ex illa sup-
positione, (ex qua solum, ut supra diximus, pro-
cedit nostra conclusio) impossibile erit humani-
tatem Christi operari, nisi ut prius unitam Ver-
bo. Major probatur: Sicut existentia est conditio
indispensabiliter requisita ex parte efficientis ad
operandum, ita & subsistentia ex parte naturæ
substantialis operantis, quia subsistentia, vel est ip-
samet existentia, vel quid essentialiter & necessa-
riò præsuppositum ad existendum, unde est axioma
tritum, *Actiones sunt suppositorum*; & cum hic or-
do inter operationem & existentiam, ac subsisten-
tiā, sit intrinsecus & essentialis, non potest à Deo
immutari.

24. Dices, Subsistentiam esse conditionem merè
concomitantem, & non necessariò & per se
prærequisitam in natura ad operandum, sed
sufficere per ordinem ad potentiam Dei absolu-
tam, ut operetur, quod sit singularis, & existens;
unde cum humanitas Christi in priori naturæ ad
unionem ad Verbum sit singularis, & existens,
potest, per ordinem ad potentiam Dei absolu-
tam, unionem hypostaticam, per actus in illo
priori naturæ ab ea elicitos promereri.

25. Verum hæc responsio non enervat vim argu-
menti propositi: Nam præterquam quod falsum
est quod humanitas Christi habuerit esse existen-
tiæ, priusquam uniretur Verbo, quia (ut in-
fra ostendemus) non existit nisi per incretam
Verbi Divini existentiam, argumentum factum
efficaciter probat subsistentiam esse per se prære-
quisitam in natura ad operandum, eo quod opera-
tio essentialiter præsupponat complementum sub-
stantiale: Ergo implicat humanitatem operari, nisi
ut subsistentem, subindeque subsistentia per se ad
operationem prærequiritur. Quod maximè urget
in sententia Divi Thomæ, docentis existentiam
esse ultimam actualitatem essentiae, ab illa distin-
ctam; cum enim evidens sit non posse naturam
operari, nisi habeat existentiam, à fortiori im-
possibile erit eam agere, nisi ut habet subsistentiā.

§. II.

Solvuntur objectiones.

26. **O**bjicies primò contra istam conclusionem:
Accidens potest conservari sine subiecto, &
sine ipso operari, ut patet in mysterio Eucharistiæ:
Ergo etiam potuit humanitas Christi prius produci
& conservari à Deo sine aliquo supposito, & sic
conservata operari meritorie, mediante gratiā sibi
cōmunicatā, & per actus suos gratiā informatos,
unionem hypostaticā de congruo saltē promereri.

27. **R**espondeo, negando consequentiam & parita-

tem: Ratio discriminis est, quia existentia acciden-
tis immediatè afficit ejus essentiam, non autem
mediante subiecto, licet existentia ejus connatura-
liter dependeat à subiecto: At verò existentia sub-
stantiæ non afficit illam immediatè, sed mediante
subsistentiā, per quam natura fit proximè suscep-
tiva existentiae; unde sicut nulla natura potest sine
existentia à Deo conservari, ita nec sine aliquo
supposito. Addo quod accidens à subiecto separa-
tum, prius intelligitur existens per se, quam ope-
rans, ex eo quod impeditur inherentiā per modum
existendi per se, oportet quod talis modus essendi
per se antecedit operationem, quam antecederet
inherentiā, si adesset: Ergo similiter, quia sub-
stantia propria humanitatis Christi antecederet
ejus operationem, si adesset, eo quod cōplemen-
tum rei in proprio esse substantiali, necessariò
præcedat operationem, oportet quod si superna-
turaliter suppleatur illud complementum natura-
le per divinam personalitatem, prius sit naturam
assumptam subsistere subsistentiā illā divinā & in-
creatā, quam operari.

28. **O**bjicies secundo: Actus supernaturalis proce-
dens à gratiā habituali, & antecedens in aliquo
priori naturæ unionem cum Verbo, potest esse
meritorius, saltem de congruo, talis unionis: Sed
quavis in humanitate Christi omnis actus tam
naturalis quam supernaturalis procedat à Persona
Verbi, adhuc tamē potest intelligi in aliquo prio-
ri naturæ actus supernaturalis antecedens unionē
hypostaticam: Ergo & actus meritorius illius, sal-
tem de congruo. Minor videtur manifesta, non
enim minùs dependet in Angelo & primo homi-
ne primus actus charitatis à gratiā habituali in ge-
nere causæ efficientis & materialis receptivæ, quam
dependeat actus humanitatis Christi à Persona
Verbi, & tamen communiter docetur in Schola
D. Thomæ, quod in genere causæ materialis dis-
positive, primus actus charitatis in Angelis & pri-
mis parentibus, gratiā habitualement præcessit: Er-
go &c. Major verò suaderetur, quia ad merendum
de congruo unionem hypostaticam, nihil aliud re-
quiritur, saltem necessariò, quam actus superna-
turalis à gratiā procedens, antecedens illam in ali-
quo priori naturæ: quod enim non exigatur an-
tecessio temporis, patet in eo qui per actum cha-
ritatis intensum ut octo meretur augmentum ha-
bitus, tunc enim in eodem instanti temporis est
meritum & præmium, & meritum tunc solā prio-
ritate naturæ præmium antecedit.

29. **R**espondeo, negando Majorem, ad probationem
dicatur, præter illas condiciones requiri adhuc ad
merendum unionem cum Verbo, quod actus me-
ritorius non procedat ab humanitate, ut unita
Verbo: unde sicut de actu quo Angelus & primus
homo se disposuerunt ad gratiā in primo instan-
ti collatam, non potest dici quod fuerit meritorius
gratiæ ad quam disponebat, ne principium meriti
dicatur cadere sub meritum, sed tantum alterius
premiij, scilicet gloriæ: ita quavis daremus huma-
nitatem Christi se disposuisse ad gratiā unionis
per actum charitatis in primo conceptionis mo-
mento elicito (quod tamen admittendum non
est) adhuc tamen non posset ille actus esse merito-
rius, etiā de congruo, unionis cū Verbo; quia pro-
cederet ab humanitate, ut unita Verbo, & princi-
pium meriti non potest cadere sub meritum.

30. **E**x dictis inferes, Incarnationem, non prout di-
cit unionem humanitatis ad aliquam ex divinis
personis in communi & vagè sumptam, sed prout
importat unionem humanitatis ad secundam
Trinitatis

Trinitatis personam, potuisse, de absoluta Dei potentia, cadere sub merito, etiam de condigno. Nam potuit de potentia absoluta humanitas prius tempore produci, & Personæ Patris uniti, sicque producta & unita operari ex intentione merendi unionem ejusdem humanitatis ad secundam personam Trinitatis: At in opere sic elicit, & ad præmium ordinato, sufficiens reperiretur condignitas respectu unionis ejusdem humanitatis ad Verbum, cum esset infiniti valoris ex infinita dignitate personæ Patris operantis ut quod: Ergo sumpta Incarnatio pro unione humanitatis ad secundam Trinitatis personam, potuit de potentia absoluta cadere sub merito condigno operum antecedentium.

ARTICVLVS III.

An Christus per opera subsequencia Incarnationem, eam mereri potuerit?

41. **A**ffirmant Suarez hic disp. 10. sect. 4. ubi distinguit inter intentionem seu prædestinationem Incarnationis, & ejus executionem, & ait Incarnationem, prout est in æterna Dei prædestinatione, non potuisse cadere sub meritum Christi, quia ante prædestinationem quæ fuit primus actus, & causa Incarnationis, non potuit præcedere neque prævideri à Deo aliqua actio Christi, cujus intuitu decerneretur Incarnatio: at ut executionem potuisse cadere sub Christi meritum, quia ante executionem ipsius Incarnationis, jam prævidebantur futura Christi merita, sicut & ipse Christus, ex vi illius primi decreti quo per modum intentionis Deus Incarnationem voluit. Idem docent Ruiz disp. 6. de prædestin. sect. 2. num. 15. & Coninck. disp. 8. de actibus supernat. dubio 7.

§. I.

Conclusio negativa statuitur.

Dico tamen, Christum per actus subsequentes unionem, & à Verbo ut unito humanitati procedentes, neque de condigno, neque de congruo potuisse mereri Incarnationem.

42. Hanc conclusionem probant aliqui hoc discursu. Si opera subsequencia Incarnationem possent de potentia absoluta esse merita condigna illius, sequeretur Christum illam meruisse de facto: Sed hoc non est dicendum, ut patet ex dictis articulo præcedenti: Ergo nec illud. Sequelam Majoris sic probant: Omnis excellentia & dignitas quæ potuit communicari Christo, de facto fuit ei communicata: Sed habere aliquid ex merito, nobilius & præstantius est, quam habere sine merito, ut docet D. Thomas infra quæst. 19. art. 3. & rationem assignat, nam qui habet aliquid per meritum, habet illud quodammodo per seipsum; qui autem sine merito, habet illud per aliud: nobilius autem est habere aliquid per seipsum, quam habere per aliud: Ergo si Christus potuit mereri unionem cum Verbo, per opera illam subsequencia, sequitur quod de facto eam meruerit. Ita Alvarez hic disp. 16.

43. Verum hic discursus non videtur efficax, quia (ut ostendemus infra, cum agemus de merito Christi) potuit Christus de potentia absoluta beatitudinem animæ habitam ab initio conceptionis de condigno mereri, & tamen illam de facto

Tom. IV.

A non meruit, ut ibidem dicemus: Ergo ex non implicantia meriti Incarnationis per opera subsequencia, non recte inferitur, quod illa foret de facto horum meritorum præmium. Hac ergo ratione prætermittitur.

B Probatur conclusio ratione fundamentali, Principium meriti non potest cadere sub merito operis procedentis ab ipso: Sed unio hypostatica est principium omnis meriti: Ergo non potest cadere sub merito alicujus operis procedentis à Christo. Minor pater, nam principium operum Christi non est ipsa humanitas, sed suppositum Christi, quod est suppositum Verbi Divini unitum ipsi humanitati. Major verò docetur à Divo Thoma hic art. 11. & quæst. 29. de verit. art. 6. in corp. & passim usurpatur à Theologis, qui ex illo principio inferunt in tractatu de gratia, hominem non posse mereri primam gratiam, quia talis gratia est principium & prima radix totius meriti.

Confirmatur: Meritum pollet vi quadam morali attractivâ præmii: Sed nulla ratione fieri potest ut idem seipsum attrahat: Ergo impossibile est ut idem sit meritum sui ipsius, atque adeo etiam implicat ut idem sit meritum sui principii à quo habet vim merendi, quia quod est causa causæ, est causa causati.

Huic efficacissimo argumento in primis respondent Adversarii, distinguendo Majorem, illamque concedendo de lege ordinaria Dei, & attentis rerum naturis, & negando de potentia absoluta & extraordinaria. Unde dicunt quod licet Incarnatio non potuerit esse præmium meriti operum procedentium ab ipsa, de lege ordinaria, & attentâ rei naturâ, bene tamen de potentia absoluta & extraordinaria.

C Sed contra primò, Esto causa efficiens moralis meriti, possit aliquo modo cadere sub merito; unde antiqui Patres, ut infra ostendemus, per ipsam gratiam obtentam in vi meritorum Christi, Incarnationem de congruo meruerunt: tamen principium formale meriti non potest, etiam de potentia absoluta, sub merito cujus est formale principium cadere: Sed Verbum ut unitum humanitati est principium formale meriti procedentis ab humanitate, cum à Deitate unita, ut à forma, valorem meritorium recipiat: Ergo Incarnatio nec de potentia absoluta potuit cadere sub merito operum procedentium ab ipsa. Minor est certa, & patet ex dictis supra disp. 4. cum de valore satisfactionis Christi agebamus. Major probatur: Si principium formale meriti possit esse ejusdem meriti præmium, sequeretur tale meritum seipsum ut meritum mereri: Sed hoc repugnat, idem namque à se ipso dependere non potest, nec per consequens meritorie causari, nec remunerari seipso: Ergo & illud. Probatur sequela: Meritum formæ est etiam meritum effectus formalis formæ, sicut causa efficiens formam, efficit etiam ejus effectum formalem: Ergo si opus meritorium, formam à qua desumit valorem, & in ratione meriti formaliter constituitur, mereri potest, etiam poterit mereri seipsum, quatenus est meritum, & seipso remunerari.

E Secundò, Meritum operationum Christi, respectu unionis humanitatis ad Verbum, vel est juxta inclinationem intrinsecam gratiæ unionis, vel supra illius inclinationem: Si primum, tale meritum miraculosum non erit, sed Christo connaturale. Si secundum, implicat quod illam de condigno mereatur: meritum enim de condigno non excedit terminum inclinationis intrinsecæ formæ à

Ooo